TH

Theater

Tijdens doorwaakte nacht in de garage dringt plots de vraag zich op: wie zorgt er eigenlijk voor wie?

Heerenveen *Fierder nei it Noarden*, de nieuwe voorstelling van Tryater, speelt zich af in de werkplaats van een autogarage. Maar in het stuk staat vooral de relatie tussen moeder en zoon op de brug. ’Kinst alles tsjin inoar sizze?’

Moeder Sunny (Tamara Schoppert) en zoon Gabe (Tim Helderman) stranden in 'Fierder nei it Noarden' in een autowerkplaats. © Simon Bleeker

Wieberen Elverdink

7 oktober 2026, 18:25

Luisteren Artikel delen

Negen jaar is Gabe, als het besef hem treft, als koude regen in de nek: niet mijn moeder, maar ík sta aan het roer. Daar staan ze, eenzaam met z’n tweeën, op een donkere verlaten weg en een auto die er pruttelend de brui aan heeft gegeven.

Advertentie verwijderd. Details

Nou ja, 'staan'. Gabes moeder Sunny zít vooral. Apathisch hangt ze in de stoel achter het stuur, geen idee wat ze met de situatie, met het misfortuin aan moet.

Terwijl zíj toch degene is die dit impulsieve plan bedacht: samen naar Lapland rijden, het land waar de zon nooit ondergaat. Ontsnappen aan de realiteit. Weg van alles.

Een hachelijke onderneming, die het midden houdt tussen een prachtig avontuur en een onverantwoorde expeditie. Gabe had bij thuiskomst van school snel zijn tas gepakt, ze zouden er al best gauw kunnen zijn.

Maar kijk nu eens: alles loopt anders. Ver verwijderd van het licht van de middernachtzon komt er door stomme panne een abrupt einde aan de rit – en daarmee tegelijkertijd aan Gabes kindertijd.

Hij ziet het onvermogen van zijn moeder. Híj moet dit oplossen. Híj draagt de verantwoordelijkheid. Dan herinnert hij zich ineens de garage, waar ze zopas langsreden.

Regisseur Loek de Bakker geeft aanwijzingen tijdens een repetitie voor 'Fierder nei it Noarden' van Tryater. © Simon Bleeker

Wie zorgt voor wie?

Wie zorgt er eigenlijk voor wie? Wat mag je als kind van een ouder verwachten en andersom? Dat zijn de centrale vragen in *Fierder nei it Noarden*, de nieuwe voorstelling van Tryater, die zich afspeelt op een opmerkelijke locatie: een autowerkplaats.

Het theatergezelschap strijkt eerst neer in de werkplaats van garage Haaima in Heerenveen, met een al uitverkochte première op 9 oktober. Later doet Tryater vestigingen van dezelfde onderneming aan in Drachten (vanaf 22 oktober) en Leeuwarden (vanaf 5 november).

Fierder nei it Noarden brengt zo theater naar een plek waar normaal slagmoersleutels ratelen, compressoren brommen en motoren ronken onder wit tl-licht. Een plek waar het ruikt naar rubber en olie en waar monteurs meegalmen met foute muziek uit de speakers.

Oude Opel

Dat is geen sinecure. De bedrijfsvoering mag immers niet onder de komst van het theater lijden. Zodra de klok op werkdagen vijf uur slaat en mecaniciens hun

gereedschap neerleggen, is het aan de technici van Tryater om de werkplaats te herinrichten – elke repetitie en elke voorstelling opnieuw.

Zij zijn daar zomaar tweeënhalf uur mee zoet. „Al gaat het wel steeds sneller", ziet regisseur Loek de Bakker. „Geweldig om te zien hoe iedereen dan een tandje bijschakelt."

> ***Hokker petearen giest mei-inoar oan, as âlder en bern? Kinst alles sizze?***
>
> **Tamara Schoppert**
>
> Hoofdrolspeler 'Fierder nei it Noarden'

De setting blijft die van een garage. Stapels banden en olievaten larderen het decor, een gezinsbak is functioneel op de hefbrug achtergebleven en centraal in de werkplaats staat de defecte wagen van Sunny en Gabe: een decennia-oude zilvergrijze Opel Astra. „Wy neame him foar de grap Astrid", zegt actrice Tamara Schoppert, die Sunny speelt. „Astrid Vredestein. Dy auto is eins ek in personaazje."

Wispelturig en excentriek

Bij *Fierder nei it Noarden*, geschreven door Herman van de Wijdeven, is het in de garage van Haaima niet zozeer een auto die om reparatie schreeuwt, maar staat de relatie tussen moeder en zoon op de brug.

Twintig jaar na de ontnuchterende, in de knop gebroken reis naar Lapland ondernemen Gabe en Sunny dezelfde expeditie, om af te maken wat nooit kon worden voltooid. Deze keer op initiatief van de zoon in kwestie, gespeeld door Tim Helderman.

De wurkpleats fan garaazjebedriuw Haaima op it Hearrenfean is it dekôr foar 'Fierder nei it Noarden' van Tryater. © Simon Bleeker

Gabe wil de gelegenheid aangrijpen het gesprek te openen met zijn wispelturige, excentrieke moeder. Schoot ze als opvoeder tekort, onberekenbaar en toch ook liefdevol als ze was? Moet er iets rechtgezet? En door wie dan?

Het lot brengt moeder en zoon twee decennia later terug in dezelfde werkplaats als waar ze destijds ook strandden. Van de baas, de zoon van de garagist die hen destijds ontving (een rol van Mats Voshol, die tijdens de voorstellingen ook verantwoordelijk is voor de live-muziek), mogen Gabe en Sunny tussen de bandenstapels overnachten.

Hobbelige rit

Daar, buiten sluitingstijd in die verduisterde autoherstelplaats, ontleden moeder en zoon cilindertje voor cilindertje de motor van hun relatie.

Een precaire aangelegenheid, erkent Schoppert. „Want hokker petearen giest mei-inoar oan, as âlder en bern? Kinst alles sizze? Ek at de ferwachtingen dy'tst fan inoar hast oars binne as de realiteit? Hast it mar mei inoar út te sykjen."

Wat dat betreft is de verstandhouding tussen ouder en kind zelf als een hobbelige rit met soms schier onbereikbare bestemming. Schoppert: „Eins is eltsenien in

bytsje mei syn heit, mem as bern ûnderweis nei Laplân. De iene auto strânet, de oare rydt troch.”

Tamara Schoppert en Tim Helderman as mem Sunny en soan Gabe yn 'Fierder nei it Noarden' fan Tryater. © Simon Bleeker

Niet kwetsen

Helderman: „Ast in jier as tweintich bist, begjinst fan in ôfstantsje nei de relaasje mei dyn âlden te sjen. Observearrest mear. Dan kinne der dingen wêze, hiele lytse, deistige dinkjes dy’t dyn heit as mem sels miskien al lang fergetten ha, dêr’st dy no fan ôffregest: ha se dat wol goed dien?”

Ogenblikkelijk gevolgd door de gedachte: „Méi ik dat eins samar tinke en fine? En: kin ik dat lûdop stjin se sizze.” Een kind, op welke leeftijd dan ook, wil zijn ouder diep van binnen immers niet kwetsen, stelt Helderman.

Met die worsteling kampt zijn personage Gabe, die doorwaakte nacht in de werkplaats. „Hy wol earne trochhinne brekke. Hy wol perfoarst bepaalde dingen sein ha. Eins is dy hiele nacht in poging dêrta.”

Totdat het licht de volgende morgen aanspringt, de garagehouder binnenstiefelt en de motorkap van ’Astrid’ de Opel opent.

Zit het er nog in, samen verder naar het Noorden?

Fierder nei it Noarden

Fierder nei it Noarden van Tryater gaat vrijdag 9 oktober in première in de werkplaats van garage Haaima aan de Skrynmakker 20 in Heerenveen. Tot en met 17 oktober speelt de voorstelling in Heerenveen, daarna verkast het naar Haaima-vestigingen in Drachten (22 tot en met 31 oktober) en Leeuwarden (5 tot en met 28 november). Info en tickets: tryater.nl.

Lees ook:

Gedragen door het water, getekend door het leven: 'Swimbad' in Bakkeveen is 'in oade oan it frouljusliif'

Lees ook:

Valentijn Fit (53) neemt afscheid als zakelijk directeur van Tryater. 'Ruimte voor vernieuwing, verjonging'

Lees ook:

'Harrejasses, getver': Anwar probeert in alle talen zijn leven te redden van de wolf

Cultuur | Theater en musical | Friese taal

Fout gezien? Laat het ons hier weten